COVID -19 DAN KEYIN YUQORI JAG` REZEKTSIYASI BO'LGAN BEMORLARNING HAYOT SIFATINI, ORTOPEDIK DAVOLANISHDAN OLDIN VA KEYIN, O'RGANISH NATIJALARI

Xabilov Davron Nig'mon og'li - t.f.n.
Toshkent Davlat Stomatologiya Instituti (Toshkent, O'zbekiston)

Annotaciya*. Yuqori jag'ning o'tkir yiringli osteomielitini davolash va keyingi rivojlanishini to'xtatishning yagona va samarali usuli bu yuqori jag'ning jarrohlik rezektsiyasidir. Biroq, jarrohlik davolash bemorlarning hayot sifatining yomonlashishiga va mehnat qobiliyatining pasayishiga yordam beradi. Ushbu guruhdagi bemorlarda stomatologik tizimning funksionalligi sezilarli darajada kamayadi va reabilitatsiya davrining davomiyligi oshadi. Bemorlarning hayot sifatini o'rganish bemorning holatini uning sub'ektiv idrokiga asoslanib tavsiflash imkonini beradi . Ushbu omillar davolash usulini tanlashni bashorat qilish va takomillashtirish, samaradorlikni oshirish va bemorlarning tiklanish davrini qisqartirish imkonini beradi.*
Kalit so'zlar: *osteomielit, COVID -19, protez , reabilitatsiya, hayot sifati.*

РЕЗУЛЬТАТЫ ИССЛЕДОВАНИЯ КАЧЕСТВА ЖИЗНИ ПАЦИЕНТОВ ПОСЛЕ COVID-19 С РЕЗЕКЦИЕЙ ВЕРХНЕЙ ЧЕЛЮСТИ ДО И ПОСЛЕ ОРТОПЕДИЧЕСКОГО ЛЕЧЕНИЯ

Хабилов Даврон Нигман угли - к.м.н.
Ташкентский Государственный Стоматологический Институт (Ташкент, Узбекистан)

Аннотация. *Единственный и эффективный способ вылечить острый гнойный остеомиелит верхней челюсти и остановить его дальнейшее развитие-это хирургическая резекция верхней челюсти. Однако хирургическое лечение способствует ухудшению качества жизни пациентов и снижению трудоспособности. У пациентов этой группы значительно снижается функциональность стоматологической системы и увеличивается длительность реабилитационного периода. Изучение качества жизни больных позволяет охарактеризовать состояние больного на основе его субъективного восприятия. Эти факторы позволяют прогнозировать и улучшать выбор метода лечения, повышать эффективность и сокращать период выздоровления пациентов.*
Ключевые слова: *остеомиелит, COVID -19, протезирование, реабилитация, качество жизни*

THE QUALITY OF LIFE OF PATIENTS WITH RESECTION AFTER COVID-19, BEFORE AND AFTER ORTHOPEDIC TREATMENT, STUDY RESULTS

Khabilov Davron Nigman ugli - C.M.Sc.
Tashkent State Dental Institute (Tashkent, Uzbekistan)

Annotation. *the only and effective way to treat acute purulent osteomyelitis of the upper jaw and stop further development is surgical resection of the upper jaw. However, surgical treatment contributes to a deterioration in the quality of life of patients and a decrease in working capacity. In patients in this group, the functionality of the dental system is significantly reduced and the duration of the rehabilitation period increases. The study of the quality of life of patients makes it possible to characterize the patient's condition based on his subjective perception. These factors make it possible to predict and improve the choice of treatment, increase efficiency and shorten the recovery period of patients.*
Key words: *osteomielitis, COVID-19, prosthetics, rehabilitation, quality of life.*

Kirish: Ushbu ishda biz COVID-19 bilan og'rigan bemorlarda yuqori va pastki jag'lar nuqsonlarini olinadigan plastinka tish ortopedik protezlari bilan almashtirish usulini o'rgandik va tadqiqot natijalarini yanada yaxshilash uchun baholadik. tish holatini yaxshilash va bemorlarning hayot sifatini yaxshilash.

Tadqiqot materiallari va usullari.

Barcha bemorlar (40 kishi) qurilish materialini tanlashga qarab 2 ta taqqoslash guruhiga bo'lingan. 1-guruhga 20 nafar bemor kirdi, ularning protez asoslari poliakril plastmassadan, obturatorlar ham shu poliakril plastmassadan (A/A) tayyorlangan. Bu guruh 2 ta kichik guruhga bo'lindi, birinchi kichik guruhning 10 nafar bemoriga yumshoq astarli ikki qatlamli asosli protezlar berildi. Qolgan bemorlarga yumshoq astarsiz protezlar berildi. 2-guruhda polivinilsiloksandan tayyorlangan obturatorlar va birlashtirilgan materialdan (polivenilsiloksan va poliakril) protez (PVA/K) bo'lgan 20 nafar bemor bor edi.

Nazorat guruhi uchun yurak-qon tomir va stomatologik tizimlar patologiyasi bo'lmagan to'liq ikkilamchi tishlari (40-65 yosh) bo'lgan 20 nafar bemor tanlab olindi. Bemorlarning hayot sifati OhIP-14 so'rovnomasi yordamida aniqlandi, u og'iz bo'shlig'i salomatligining hayot sifatiga ta'sirini baholashga imkon beruvchi 14 savolni o'z ichiga oladi, quyidagi mezonlarga ko'ra: kundalik hayot, ovqatni chaynash, muloqot qilish qobiliyati. Javoblarning 5 ta varianti mavjud bo‘lib, ular “juda tez-tez”dan “hech qachon”gacha bo‘lgan va mos ravishda 5 dan 1 ballgacha baholangan. Bemorlarning hayot sifati davolanishdan oldin aniqlanadi. Davolashdan keyin OhIP-14 so'rovnomasi yordamida so'rov ham o'tkazildi.

Davolashdan oldin o'tkazilgan so'rov davomida birinchi va ikkinchi guruh bemorlari til va og'iz bo'shlig'i shilliq qavatida og'riq va yonish, ta'mning o'zgarishi, og'iz bo'shlig'idan yoqimsiz hid, tish nuqsonlari va ular bilan bog'liq qiyinchiliklardan shikoyat qildilar . muloqotda va ovqatlanishda. Og'iz bo'shlig'ini tekshirganda, tish nuqsonlari bilan bir qatorda, barcha bemorlarda yallig'lanish hodisalari, gingival papillalarning shishishi, gingival giperemiya va og'ir qon ketish kuzatilgan.

Tadqiqot natijalari.

Ikkala guruhdagi bemorlarning protezlashdan oldingi hayot sifatini o'rganish hayot sifatining past darajasini ko'rsatdi (1a guruhida 63,4±0,18 ball, 1b guruhida 60,7±0,20 ball, 2-guruhda 60,4±0,15 ball), bu o'rtacha 61,5 ni tashkil etdi. ball. Eng yuqori ball va shunga mos ravishda eng yomon natija nafaqat funktsional buzilishlar (ovqatni chaynash qiyinligi, diksiyaning buzilishi, ovqatlanish paytida og'riq), balki jamiyatga moslashishning qiyinligi va aslida qoniqarsiz holat bilan bog'liq savollar bo'yicha ham aniqlandi. borliq va psixologik holat.

Protezlashdan so'ng darhol tadqiqotda biz ikkala guruhdagi bemorlarning hayot sifatidagi o'zgarishlarning ijobiy dinamikasini qayd etdik. II guruhda , ortopedik davolash birlashtirilgan materialdan tayyorlangan olinadigan laminar protezlar bilan amalga oshirilgan bemorlarda hayot sifatini yaxshilash ko'rsatkichlari I guruhga qaraganda , akrilat asosidagi protezlarga qaraganda ancha aniq bo'ldi. Biroq, barcha guruhlardagi natijalar qoniqarsizligicha qoldi. Shunday qilib, kichik guruhlardagi bemorlarda Davolanishdan so'ng I -a va I -b cheklangan faoliyat ko'rsatkichlari 7±0,16 va 6,5±0,25 qiymatlarga kamaydi, bu birinchi tadqiqotga nisbatan 1,3 va 1,4 baravar yaxshi, jismoniy noqulaylik va og'riq ko'rsatkichlari 1,5 ga kamaydi. va 1,4 baravarga, psixologik tanglik esa mos ravishda 1,46 va 1,36 baravarga oshgan. Biroq, bemorlar norozilik va chaynash va gapirish kabi funktsiyalarni bajarishda qiyinchiliklarni boshdan kechirishda davom etishdi. I -b kichik guruhida olinadigan qatlamli protezlarni o'rnatgandan so'ng hayot sifatini baholash ko'rsatkichlarining kichikroq o'zgarishi tadqiqot natijalaridan farqli o'laroq, ushbu guruhdagi bemorlarning akril plastmassadan yumshoq astarsiz olinadigan protezlarga moslashishning uzoqroq bosqichini ko'rsatadi. I -kichik guruh bemorlarda, yumshoq astarli akril plastmassadan tayyorlangan protezlar bilan. Ob'ektiv ravishda birinchi guruhda yallig'lanish belgilari, gingival papillalarning shishishi, gingival giperemiya va mahalliy qon ketish kuzatildi. II guruhdagi jismoniy noqulaylik va og'riq mezonining ko'rsatkichlari o'rtacha 5,4 ± 0,15 qiymatiga kamaydi, bu protezlashdan oldin o'tkazilgan tadqiqotga qaraganda 36% ga kam (8,4 ± 0,14).

Xulosa: Barcha 3 tadqiqot guruhidagi bemorlar o'rtasida protezdan so'ng darhol yoki protez kiygan 1 oydan keyin sezilarli statistik farqlar yo'q edi. Shu bilan birga, davolanishdan atigi bir oy o'tgach, barcha 3 kichik guruhda hayot sifati darajasi 1,5 baravarga oshdi va bemorlarning 19,7 foizida tish salomatligi bilan bog'liq hayot sifati darajasi maksimal 17 ballga etdi.

ADABIYOTLAR

1. Akbarov , A. N., Xabilov , D. N. // (2021). COVID-19 virusli infektsiyasi bo'lgan bemorlarda og'iz bo'shlig'ining holati. // Xalqaro sog'liqni saqlash va tibbiyot fanlari jurnali, 4 (4), 381-383. https://doi.org/10.21744/ijhms.v4n4 . 1796 yil

2. Brandini DA, Takamiya AS, Thakkar P, Schaller S, Rahat R, Naqvi A R. Covid-19 va og'iz kasalliklari: o'zaro bog'liqlik, sinergiya yoki assotsiatsiya?

3. Guo YR, Cao QD, Hong ZS, Chen SD, Jin HG, Tan KS, Wand DY, Yan Y. Koronavirus kasalligi 2019 (COVID-19) epidemiyasining kelib chiqishi, tarqalishi va klinik davolash usullari - holat yangilanishi. Mil. Med . Res . 2020; 7: 1–10.

4. Akbarov Avzal Nig’matullaevich, Xabilov Davron Nig'man ko'mirlari // Og'iz bo'shlig'ida covid-19 virusli infektsiyasining namoyon bo'lishi./ / « Ta ` lim fidoyilari » 7-son. -1- qism , 2021-yil

5. Akbarov Avzal Nig’matullaevich, Xabilov Davron Nig'man Ugli // Yuqori jag'ning post-covid asoratlari bo'lgan bemorlarning xususiyatlari va jag'-fasial mintaqa nuqsonlari bo'lgan bemorlarni ortopedik reabilitatsiya qilish xususiyatlari./ / ILG'IY TADQIQOTLAR VA BARQARARLIK JURNALI (JARS Jilmi: 01- jild : 02-son |e. 2022 ISSN: 2181-2608

6. Sofi -Mahmudi, A. COVID-19 bilan og'rigan bemorlarda og'iz orqali ba'zi namoyon bo'lishi mumkin. Evid Asoslangan Dent 22, 80–81 (2021).